

Dr. Korošec v Šoštanj. Dne 8. oktobra po ranem sv. opraviilu ob pol 9. uri se vrši v Šoštanju v glavni dvorani hotela «Union» okrajni shod Slovenske ljudske stranke za ves šoštanski okraj. Govorijo gg.: dr. Korošec, poslanec Pušenjak in urednik «Slovenca» Smodej. Povabljeni vsi naši somišljeniki šoštanskega okraja: kmetje, delavstvo in obrtniki!

OKRAJNI SHOD KZ V KOZJEM.

Ze celo leto so želeli naši vrli pristaši kozjanskega okraja večjega shoda Kmetijske zveze za cel okraj. Od kar pa je samostojni minister Pucelj na svojem shodu v Kozjem doživel tako strahovit poraz, so vrli naši možje hoteli z veličastnim okrajnim shodom pred svetom pokazati, da kozjanski okraj ni le proti samostojnim, ampak da je odločno v taboru Slovenske ljudske stranke. V nedeljo, 17. septembra je kozjanski okraj to res javno in slovesno pokazal. To je bil za našo stranko v kozjanskem okraju dan zmagovalstva. Iz vseh 13 župnij kozjanskega okraja so naši vrli pristaši prispeeli na okrajni shod Kmetijske zveze. Shod se je vršil v prostori gospe Franciške Kobijeve, ki ji za njeno blagoraklonjenost izrekamo s tem javno zahvalo. Otvoril ga je preč. g. dekan Marko Tomažič ter kot okrajni načelnik, ki že nad 25 let načeljuje okrajnemu odboru, pozdravil dobrih 1000 zborovalcev broječo množico. Za predsednika okrajnemu shodu je predlagal našega vrlca Martina Vrečka, ki ima poleg gospoda dekana za kozjanski okraj, posebno za gradnjo cest, gotovo največje zasluge. Zborovalci ga navdušeno pozdravijo kot predsednika shoda. Prvi je govoril domači poslanec Davorin Krajnc. Jasno je razložil in prepričevalno utemeljeval, zakaj je potrebna vera in njene zapovedi tudi v javnem življenju, predvsem v politiki. Lepo je rekel: «Za-se dobro gospodariti zna tudi tisti, ki nima vere; a za druge, posebno za siromake dobro gospodariti more in zna samo tisti, ki ga vodi globoka vera in božje zapovedi. Kdo pa ima bolj dolžnost gospodariti za druge, zlasti za ubožnejše sloje, ko tisti, ki vodijo državo, ministri in poslanci. Ako teh ne vodi vera, jih pri njih državnem gospodarstvu tudi ne vodi ljubezen in pravičnost, ampak samoljubje in krivico. Kako lažljivo je bilo govorjenje samostojnih, da vera v politiki nima nič opraviti! Ravno oni sami so najživejši dokaz, kam dovedejo ljudstvo poslanci, ki jih v politiki ne vodi vera. Z vero pa mora biti tesno združena ljubezen do slovenskega maternege jezika, ki si ga pri vsem spoštovanju do srbsčine ne damo vzeti! Tudi druge posebnosti, verske in gospodarske, zlasti pa našo slovensko kulturo in izobrazbo, si hočemo ohraniti. Zato zahtevamo avtonomijo združene Slovenije. Za poslanca Krajncem je nastopil poslanec Stanovnik, dolgoletni župan iz Horjula na Kranjskem, ki je tudi načelnik županske zveze za Slovenijo. Govoril je s posebnim povdorkom o krivici, ki jo dela vlada nam katoličanom glede šole. Katoliški starši so zidali šole in vsled tega obremenili občine s težkimi dokladi, oni jih morajo popravljati, skrbeti za kurjavo itd. A odločati o šoli hoče samo vlada. In ta vlada, v kateri sedijo samostojneži, je sklenila v ustavi, da je odslej veronank prost predmet, ki ga otrok obiskuje ali pa ne. Doslej v šolskem izpisevalu na prvem mestu bo veronank odslej postavljen na najzadnje mesto! Ali ni to žalostno? Na podlagi ustave, s katero se samostojneži bahajo, je pred 14 dnevi sklenil Višji šolski svet, da šolske otroke tudi k šolskim mašam, k spovedi in obhajilu ne more nikdo siliti! Daleč smo prišli s pomočjo tistih poslancev, ki so jim žalibog tudi mnogi katoliški Slovenci dali glasove! Oba poslanca, Krajnc in Stanovnik, sta tudi prav obširno govorila o škodljivem državnem gospodarstvu sedanje vlade in žela od zborovalcev hvaležno odobravanje.

Kar dvigali pa so se zborovalci v navdušenju, ko je urednik «Slovenca» g. Smodej govoril o avtonomiji Slovenije. Tako jasno in priprosto a ob enem odločno je razložil, kako je avtonomijo zedinjene Slovenije zahteval dr. Korošec že ob razsulu leta 1918 v Švici; Srbi so na njegovo zahtevo pristali. Tudi v narodnem predstavništvu pred volitvami leta 1920 so Srbi živeli v prepričanju, da Slovencem gre avtonomija. A prišli so po volitvah leta 1920 v Beograd slovenski samostojneži, se tam predstavljali kot edini pravi predstavniki Slovencev ter sramotno glasovali za centralizem in delitev že itak med tri države razkosane Slovenije. A trdemu boju Jugoslovanskega kluba se je zahvaliti, da smo danes že bliže avtonomije, nego si sami mislimo! Ljudje, ki so ustvarili centralistično ustavo, danes zborujejo, da centralistično ustavo preuredijo in pokrajina dajo avtonomijo. To je velikansko zadoščenje za Slovensko ljudsko stranko, ki je skoro dve leti edina zahtevala zakonodajno avtonomijo nerazdeljene Slovenije.

A boriti se je treba za avtonomijo, gospodarske pravice kmetijskega, delavskega in malega obrtnega stanu ter za enakopravnost katoliške Cerkve še dalje, do konca. Naše orožje je naša organizacija! O tem je govoril strankin tajnik Krajnc. Pokazal je sadove dobro izvedene organizacije z vzgledi iz drugih stanov in držav, posebno uspehe organizacij katoličanov. H koncu je navedel besede sv. Avguština, ki veljajo današnjemu času prav posebno: Mnogi se pritožujejo nad trpljenjem, češ, saj mi tega nismo zaslužili. A sv. Avguštin pravi: «Tudi tisti, ki se imajo za nedolžne in v splošni bedi trpijo s krivimi, niso tako nedolžni, kakor si mislijo. Ker niso dovolj korajžno nastopili proti hudemu, ker so pustili mirno, da se je hudobija širila. Hudobneži so se združili in organizirali, dobri ne. Dobri so malodušno in obupno stokali, če je hudobija slavila zmagovalstvo, a niso storili ničesar, da bi jim hudobnim zmagovalcem iztrgali. Na skrivnem so polnili zrak s slabimi tožbami, namesto, da bi se zbrali in ka-

kor mogočna vojska vstali in hodobijo pogazili!» Ali ne veljajo te besede tudi marsikateremu izmed nas, ki se ni dovolj bragal za našo organizacijo Kmetijske zveze, ki hoče z združenimi močmi streli zmaju v Beogradu trojno glavo centralizma, kapitalizma in svobodomiselnosti?

Na koncu zborovanja je tajnik Krajnc predlagal sledečo resolucijo: «Dne 17. septembra na shodu KZ v Kozjem zbrani zborovalci odobravamo delovanje Jugoslovanskega kluba, mu izrekamo svoje popolno zaupanje, ter ga pozivamo, da vztraja v borbi za avtonomijo Slovenije. Najodločneje protestiramo zoper namerjavani šolski zakon, ki bi vzel staršem pravico do odločevanja o vzgoji lastnih otrok». Resolucije je vsa tisočera množica z navdušenjem sprejela. Proti resoluciji sta glasovala samo dva fanta, Jevšnik iz Kozjega in Turnšek iz Pilštanja, ki sta plaho boječ dvignila roke proti. Značilno je, da je na zadnjem Puceljevem shodu glasovalo za samostojno šest ljudi, na našem pa med tisoč zborovalci še samo dva. Pazite dobro, da se teh dveh ne izgubite, kaj boste imeli potem za seme?

Cele dve in pol ure je trajalo zborovanje. Ljudje so vztrajali do konca! Še ko je ob pol 2. uri predsednik Vrečko zaključil shod, so ljudje rekli: «Škoda, da je konec! Še bi dalje poslušali!»

Vrlo ljudstvo kozjanskega okraja! Na pravi poti si! Drži se je stanovitno! Bodi ponosno na 17. september, ko si javno pokazalo tudi vsemu svetu, kako dobro in katoliško si! Bodi ponosno, da pripadaš stranki, ki nosi na svojem praporu gesla: katoličanstvo, avtonomija ter dejanska ljubezen do ubogih! Bog vas živi! Prihodnje leto zopet na tako veselo svidenje, kakor je bilo letošnje, 17. septembra.

Tinje pri Slov. Bistrici. nedeljo, dne 10. t. m. se je vršil pri nas shod SKZ ozir. SLS, na katerega je prišel poročat poslanec g. Davorin Krajnc. Mnogobrojni množici je na prostem pred farovžem v poljudnem govoru razložil notranji in zunanji politični položaj in program, na katerem delajo naši poslanci za zboljšanje našega stanja. Ljudstvo je pazno in z navdušenjem poslušalo govor poslanca ter živahno sprejelo resolucije.

Bočna. Ze drugič v letošnjem letu smo imeli v nedeljo, 17. septembra zborovanje KZ. Poslanec Pušenjak nam je razložil sedanje davčno politiko in govoril o davčnem zakonu, kateri bi odgovarjal gospodarskim razmeram in uvaževal gospodarsko šibke sloje. Nato se je vnela jako živahna razprava o težkočah splavarjev pri pristanišnih kapitanatih na Savi, o slabih poštnih zvezah v okraju, o stališču kmeta in delavca, o zavarovanju za starost in onemoglost, o vojaških zadevah, o razdelitvi, ozir. združitvi občin itd. Gospod poslanec nam je dal temeljita pojasnila in obljubil posredovanje. Takih zborovanj, na katerih se tako lepo povdarja stališče kmeta kakor tudi delavca in bodri k vzajemnemu delu, želimo še več. Posebno hvalo smo dolžni našemu županu, ki je spretno vodil celo zborovanje in spravil v razgovor vsa najbolj pereča vprašanja.

Politični ogled.

Država SHS.

Ministrskega predsednika Pašiča še vedno ni nazaj in kakor so obetali poprej njegovo vrnitev s 15. 9. tako jo naznanjajo sedaj s koncem septembra, ne da se pa prikriti, da v vladnih krogih jako neugodno deluje njegova dolga odsotnost. Prave zveze med radikali in demokrati že davno ni več, pa tudi obe stranki sta v razkroju, ki se še posebno pospešuje vsled zagrebškega kongresa, ki je tako odločno vstal proti nepoštenosti in korupciji v vladnem taboru. Pašič ne bo mogel umiriti duhov in splošno se govori po Beogradu, da se bode boljši del radikalcev Stojana Protića oklenil.

Da prikrije svojo zanikernost glede reševanja invalidskega vprašanja, je sklicala pretečeni teden vlada mednarodni invalidski kongres z začetkom v Ljubljani, nadaljevanjem v Zagrebu in zaključkom v Beogradu. Na kongres je povabila samo zavezniške vlade, naj pošljejo nekaj svojih «zanesljivih» invalidov, kakor je tudi hotela, da tudi naše invalide zastopajo samo taki, ki še verjamejo vladnim obljubam. Invalidska organizacija je proti temu zagrozila s protestnimi shodi po celi državi in vlada, da invalide zopet pomiri, je natrosila novih obljub ter sveto obljubila, da invalidski zakon takoj vzame v delo in rešitev. Pri začetku kongresa so še bili navzoči pravi zastopniki naših invalidov, potem jim je pa postalo obljub, gostij in parad preveč, pa so se odstranili in samo par vladnih privržencev je ostalo. V Zagrebu so pravi invalidi, ko je bila na trgu vojaška parada in godba, klicali proti vojni in vladi, ki samo obljublja, v Beogradu so pa prišli pred skupščino in finančni minister je moral zapustiti sejo ter se izjaviti, kdaj misli izdati potrebna denarna sredstva za invalidske podpore. Pa se ne da preveč zanašati na ministra, prej odpre blagajno za gg. Wranglovce, sedaj celo za grške begunce, kakor pa za domače uboge žrtve svetovne vojske.

Kakor invalidsko, tako polaga vlada tudi uradniško vprašanje vedno na stran in dan na dan se pojavljajo po listih gorostasni primeri vladne brezbriznosti za svoje uslužbence, ki v mnogih krajih svojih sramotno nizkih plač že po več mesecev niso prejeli.

Ministre še vedno iščejo ter ne morejo skupaj spraviti potrebnih sej o zunanjih politiki, o pobujanju draginje, o oskrbi revnih krajev ter niti to, da bi ministri predložili svoje zahteve in račune za proračun v letu 1923.

Demokrati so posebno «srečno» določili, naj ministri Timotijević, Krstelj in Žerjav posredujejo gled sporov in razdorov v demokratskem klubu. Baš pravi so si izbrali, Timotijević spravi k večjemu kaj na papir, Krstelj sledi kot senca Pribečeviću in Žerjav je — poln umazanih afer in spletkarij.

Veliki rovar general baron von Wrangel spet posebno živo pripravlja in kuje svoje zločinske naklepe na našem ozemlju pod zaščito beograjskih politikov in oblasti. Razkrit je njegov nov poskus prevrata v Bolgariji.

Okrog Carigrada in Dardanel.

Anglija bi rada v isto vrsto s svojimi črnici iz kalonij postavila tudi oborožene sile drugih držav proti Turčiji. V svoji noti ali sporočilu govori naravnost o tem, naj tudi druge države odpošljejo svoje čete v Tracijo. Kar čez noč se sklepajo nove vojne pogodbe, tako med Jugoslavijo in Češko, kakor med Rumunijo in Poljsko, pohodi se še pa niso začeli in bi bili zlasti pri nas pravi zločin nad narodom in državo. Po beograjskih listih se dovolj hujska proti Turčiji, ne manjka pa tudi treznih glasov, ki zahtevajo strogo nepristranost naše države.

Rusija se s Turčijo popolnoma strinja ter je to sporočila tudi angleškemu zunanjemu ministrstvu. — Sovjetska vlada Rusije se čuti popolnoma moralno vezano na pogodbo, sklenjeno leta 1921 z angorsko vlado v Moskvi. Ta pogodba določa tudi, da so Dardanele svobodne za trgovske ladje. Statut paroplovbe skozi Dardanele pa se ima izdelati končno šele tedaj, ko se doseže sporazum s sosednimi državami, to je državami Črnega morja.

Nota dalje izraža popolno zadovoljstvo, da se je Turčija uprla diktatom sevreskega mira in da je Turčija znala braniti svojo neodvisnost.

Sovjetska Rusija v noti na angleškega zunanjega ministra tudi med drugim izjavlja, da odklanja sklepe morebitne konference v Benetkah ali kje drugod, ki se tičejo ureditve vprašanj bližnjega orijenta.

V bojih med Grki in Turki je bilo uničenih popolnoma 12 grških divizij, dve tretini grške vojske je pa ujeto. Turška vojska ima pa prav malo izgub in 20 njenih divizij še stoji sveže in nedotaknjeno. Polom grške vojske izvira iz narodnega odpora proti vojni, ljudje se niso hoteli bojevati ter so se sami predajali, dočim so bili Turki splošno prežeti z zavestjo, da je njihova stvar pošena in pravična.

Društvo narodov.

Na seji Društva narodov je zvezni svetnik Motta prebral poročilo o manjšinah. Razprava se je preložila za pozneje. Poročilo vsebuje pravice narodnostnih manjšin, pa tudi dolžnosti do države, v kateri živijo. V tem poročilu je obsežen Benešov predlog, naj glavno tajništvo Društva narodov vodi evidenco, kako manjšine izvršujejo svoje dolžnosti napram svoji državi.

Madžarska je sklepčno sprejeta kot članica v Društvo narodov.

Poročilo o Avstriji je gotovo in kakor se zatrjuje, se misli sedaj z večjo resnostjo in v nemu reševati ter podpreti avstrijsko republiko. Poročevalec v odseku je naglašal, da so v prvi vrsti potrebne trgovske pogodbe Avstrije s sosednimi državami in da se morajo razne ovire prometa in prepovedi odpraviti.

PRIJATELJI DIJAKOV!

Dijaki stradajo, hudo stradajo. Draginja je neznosna, ne morejo si plačati hrane. Zato mnogi dijaki nimajo večerje. S praznim želodcem morajo iti spat. Strašno hudo pa je za mladi želodec, če mu ga preprede pajek s pajčevino. Prijatelji gladojučega dijaštva v Mariboru so sklenili, pripraviti revežem toplo večerjo. Zato prosijo dobre krščanske Slovence in Slovenke, žene in može, fante in dekleta, da pomagajo dijakom z milimi darovi. Krščanska srca! Gladujoči dijaki so Vaši sinovi, so sinovi nepremožnih kmetov in delavcev! Napravite v vseh župnijah posebne odbore za nabiranje darov za «Dijaško večerjo». V vsaki vasi naj gresta po dva fanta ali dve dekleti ali dva dobra moža od hiše do hiše in naj zberejo kar dobijo: krompir, fižol, raznovrstno žito, jabolka, drva, pa tudi denar. Določite čas, kdaj bodete zbirali. Preč. gg. dušni pastirji pa naj bodo tako dobri in prijazni, da to zbirco toplo priporočijo. Pošljite nabrane darove na naslov: «Odbor dijaške večerje» v Mariboru, Cirilova tiskarna. — Vsem darovalcem in sotrudnikom že vnaprej najprisrčnejša zahvala! Za «Dijaško večerjo» — dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne.

Tedenske novice.

Sestdesetletnico Slomškove smrti bodo praznovali na prav slovesen način na Ponikvi ob južni železni i. 24. t. m. z odkritjem nove spominske plošče, s pridigo g. dr. Medveda in slavnostnim govorom pri odkritju plošče, katerega bo govoril gospod profesor Vesenjak iz Maribora. Slavnost se bo vršila ob vsakem vremenu.

SKS je napredovala! Ko je SKS priredila kmetijski praznik na Bledu ter so gospod minister ter g. poslanca kvasili vse mogoče stvari, so bili vendar toliko pametni, da niso prav nič obljubili, kako bodo skušali pomagati kmetu, kateri je letos jako hudo udarjen radi slabe letine, ker so pač spoznali, da je boljše nič obljubljati, ker ljudstvo njihovim obljubam itak nič ne veruje. SKS, čestitavo k napredku!

Na našo veliko žalost moramo konstatirati, da je g. minister Pucelj vendar enkrat nekaj dobrega naredil. Za praznik na Bledu je izdajalo vodstvo SKS po krajevnih odborih izkaznice za polovično vožnjo, katerih so se poslužili ljudje, da so po stari navadi šli na božjo pot na Brezje ter na Bled in to enkrat za polovično